

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Fructibus Beneficiorum in genere. Tit. 5

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62028)

TITULUS V.

De Fructibus Beneficiorum in genere.

SUMMARI A.

1. Continuatio.
2. Utrum Beneficiati in fructibus acquisitis habeant dominium, est controversum: Sunt Dd. sententia dua.
3. Prima negat.
4. Altera affirmat. Quae probatur.
5. Respondetur ad jura pro prima allegata.
6. Sciendum, qui Beneficiorum fructus ad sustentationem Beneficiati sint Necessarii, qui Superflui.
7. Qui illi.
8. Qui hi.
9. Illos dispensat pro libertu;
10. Non hos.
11. Pauperes hic qui.
12. Beneficiatus fructus turpiter expendens an teneatur ad restitutionem.
13. Patrimonium sufficiens habens, eo relictio vivere potest ex fructibus.
14. Si ex eo vivat, potest tantundem capere, ex Beneficii fructibus.
15. Superflua expendere debet in usus suos.
16. Nec ab ea obligatione libera sunt pensiones superflua.
17. Sunt Bona personarum tuitu quaesita.
18. Qui

Corvinus
De Personis
et Benefic. Eccle.

G. IV.

32

18. Quos ex Beneficiorum fructibus alere possint Beneficiati.	bus ab intestato quomodo succedatur in Patrimonialibus.
19. Non possunt empti ex fructibus alteri donare.	26. In Bonis intuitu Ecclesie acquisitis.
20. Nec de bonis Ecclesie intuitu questis testari.	27. Quid, si sint talia & simul patrimonialia.
21. Sine licentia Papa.	28. Quid, si servetur in Gallis & Belgio.
22. Quam hodie consuetudo non desiderat.	29. Quomodo fructus Beneficii inter heredem Beneficiati & successorem dividendi.
23. Qua justa.	30. Quid hic disposuerit Papa Julius III.
24. De quibus bonis Beneficiati testentur libere.	
25. Beneficiatis monenti-	

Vidimus de bonis immobilibus Beneficiorum, nec non de eorum usurpatione & alienatione; videndum nunc de Beneficiorum Fructibus: De quibus hoc titulo differemus in genere: Videlicet an Beneficiati seu Clerici in eis habeant dominium? Et quomodo eos dispensari debeant, ac in alium transferre possint.

Quoad primum; nempe an Beneficiati habeant in redditibus & fructibus ratione suorum Beneficiorum acquisitis, dominium; magna est inter Juris Canonici Doctores dissensio. Et in ea duae reperiuntur sententiae celebriores, inter se contrariae.

Prima; (quae est Archidiacon. in princ. dist. 45. & can. si Episcopus. 12. qu. 1. & c. statutum. §. accessorem. num. 13. de rescript. in 6. Innoc. in c. indecorum. de etate & qual. ordin. Navarr. de reditib. Eccles. qu. 1. num. 17. & in Apolog. contra Sarmient. qu. 1. num. 24. & 27. & 38. Zanchin. de privileg. Eccles. priv. 116. 13. Comitol. respons. moral. lib. 1. qu. 70. aliorumq.

[Yy]

orum, tener Beneficiatos Dominos non esse, sed solummodo Dispen-
satores: ita ut possint quidem sibi & ministris suis necessaria ad sustenta-
tionem ex fructibus sumere; cetera tamen ex lege, non solum charita-
tis, sed & iustitia; elargiri debeant pauperibus; quae superflua in utilita-
tem Ecclesiae convertere: si aliter fecerint furtum committere & he-
retilium; & ad restitutionem teneri: Fulcitur ea *princ. §. ordinatio*
vers. quomodo etiam. dist. 42. ibi: aliena rapere convincitur, qui ultra ne-
cessaria sibi retinere probatur. Et can. ult. 16. qu. 1. ibi: quicquid habet
Clericus est pauperum: can. sicut ii qui. 8. ibi: esurientium panis est. dist.
47. can. quod autem. 23. qu. 7. ibi: non sunt illa nostra, sed pauperum quorum
procuracionem quodammodo gerimus.

4 Altera sententia, prima directe contraria, scilicet Clericorum de
post distributionem reddituum in quatuor portiones, de qua in *can. quatuor.*
27. cum seq. 12. qu. 2. & beneficiorum institutionem, esse fructuum
um ratione beneficiorum perceptorum Dominos, verior est & utilior
prior. *Sarmientus de redditibus. par. 4. cap. 6. num. 2. Marfil. de Columna*
in simili tract. part. 2. cap. 1. & cap. 15. & 35. Clarus in §. testamentum
qu. 27. vers. quarto videndum. Garcias de benefic. part. 2. cap. 1. num. 6.
& 6. Barbof. jur. Eccles. univ. lib. 3. cap. 17. vers. 10. Nam ista reddituum
Ecclesiae distributio, quam videbantur mores requirere, quoad portio-
nem Clericis assignatam, pro eorum qualitate & meritis inter eos dis-
pensandam, nihil aliud fuit, quam redditus, alias communes, faceret pro-
prios eorum, quibus in particulari computabantur in stipendio, cum
divisionis titulus, emptioni aut permutationi sit similis. *l. 1. C. de off. leg.*
Cod. com. utriusq. iudicii, dominium transferat, & proprium facit: quod
antea erat commune & indivisum. l. recte. 25. §. 1. ff. de verb. signifi.
Quo facit, quod ministri saeculares sibi dominium suorum stipendio-
rum comparent; uti & milites: ut ex eadem ratione idem sit illic
dum in Clericis, qui militare Deo, & suum peculium quasi calcitrare
spectu fructuum habere dicuntur: *Auth. Presbyteros. Cod. de Episcop. &*
Cleric. Praecipue cum progressu temporis portio assignata Clericis, in
certa beneficia sit distributa, quae reddituum dispensatione abrogata, pro
Oeconomum, singulis conferuntur; ut iure proprio redditus eorum
ibi percipiant ut suos: ut tradit D. Thomas 2. 2. *quasi. 85. art. 5.* Ita ut
deus

CORVINUS
DE PERSONIS
ET BENEFICIIS ECCLESIAE

GA IV

32

de iis eodem modo disponere valeant, quo de patrimonialibus: Quod si eisdem redditibus abutuntur, nullam iustitiæ legem offendant, nec ad restitutionem malè expensorum teneantur, sed, dicta bonorum divisione suppositâ, solummodò contra charitatis legem peccent. D. Thomas quoad lib. 6. qu. 8. art. 13. inquit: *Aliter ergo dicendum de illis Ecclesiasticis bonis, qua principaliter sunt attribuenda necessitatibus ministrorum sicut sunt prebende, & alia huiusmodi: nam in prioribus bonis peccatum committitur, non solum ex abusu, sed etiam ex ipsarum conditione, dum aliquis in suos usus assumit, quod est alterius, & ideo tenetur ad restitutionem, tanquam defraudator rei alienæ in sua distributione: de aliis verò bonis, non committitur peccatum, nisi per abusum, sicut & de patrimonialibus dictum est: unde non tenetur quis ad restitutionem, sed solum ad penitentiam peragendam.* Probatum etiam hæc sententia; Quia omnes Clerici particulares habent jus disponendi de redditibus suis nomine proprio ad suam utilitatem in usus lege non prohibitos: Nusquam enim hoc ipsis interdicitur; Jam tales dicuntur habere dominium. *ut ex Bart. in l. 3. §. differentie. num. 4. ff. de acquir. vel amitt. possess. observant. Bald. in c. 1. col. 1. de postul. Pralat. Rebuff. in Concord. in præm. Gloss. Domin. Felin. in c. quæ in Ecclesiarum. num. 40. de constit. Alciat. lib. 12. parerg. cap. 13. Coraf. lib. 6. miscell. cap. 20. Barbof. d. loco, num. 10.* Denique probatur hæc sententia *c. un. de Cleric. non resident. in 6.* ubi Clerici qui non intersunt divinis, dicuntur quotidianas distributiones, suas non facere; unde præsupponitur necessariò, si intersint, suas facere. Aliàs quænam foret poena eorum, qui non intersunt, quam intendit ibi Pontifex? Nec est, quod quis arguat, ibi tantum agi de distributionibus: Nam idem dicendum de fructibus aliis, quos grossos vocant; cum eadem omnino sit natura & conditio, & ex fructibus pars in distributiones conversa: ut patet ex Concilio Tridentino *sess. 22. de reformat. cap. 3.* ubi distributiones amittunt, qui competens servitium non implent; nec earum quoquomodo dominium acquirunt, ut dicendi sint aliàs acquirere. *Zaf. in Comment. ad Decret. ad tit. de pecul. Cleric. Covarr. ad c. cum in officiis. de testam. Sotus de just. & jure. lib. 10. qu. 4. art. 3. & 4. Lessius in d. de just. & jure. lib. 2. cap. 4. dubit. 6. num. 41. & seq.*

Ad jura pro contraria sententia allata dicendum; Illa obtinuisse

[Yy] 2

ca

ex tempore, quo Clerici vivebant in communi & reddituum Ecclesie erant dispensatores, tantum ex iis sumentes, quantum cuique creature necessarium, reliquum in pauperes distribuentes; quibus sua portio nondum erat discreta: ut in ea defectuosi vocati fuerint fures, sacrilegi, improbi. *Zaf. d. loc. num. 3. vers. ad jura. Barbosa d. lib. & cap. num. 11. Cardin. in c. cum in officiis. 7. num. 12. de testam. Sor. de just. & jure. lib. 4. qu. 3. art. 4.* Vel dici potest; Non male, secundum dicta jura, Ecclesie redditus vocari bona Dei & pauperum, non intentione ea, quali proprio hodie talia sint, sed quod peculiari ratione à Clericis eorum superflua sint in pauperes aliaque opera pia eroganda. Ut videantur quidem Clerici, quoad Beneficiorum fructus æquiparandi usufructuario in acquirendo, non tamen in disponendo. *Zaf. d. loco, & num.*

Quò facit, quod Concilium Tridentinum *sess. 15. de reform. cap. 1.* non tantum interdixit Episcopis, sed & omnibus Ecclesiasticis Beneficia habentibus, ne ex Ecclesie redditibus secundum adfectum carnis debeant augere propinquos, sed in pauperes distribuant superflua.

Nec torquat nos, quod quidam adferunt, divisionem necessitatis, nec mutare potuisse talium bonorum naturam. *arg. Clem. qui contingit. de relig. domib.* proptereaque ea eandem hodie retinerenturam: 1. Quia divisio illa facta à Summis Pontificibus, penes quos est potestas defunctorum voluntates ex causa convertendi in utilitates. *d. Clem. quia contingit.* 2. Quia divisio non immutavit naturam bonorum, sed solummodò qualitatem, ita ut, quod commune erat, fieret singulorum. *Barbos. d. loco, num. 15.*

6 Sed, antequam pergamus ulterius, sciendum qui fructus & Beneficiorum proventus, sint, ad congruam Beneficarii sustentationem, necessarii: qui superflui.

7 *Necessarii* dicuntur, qui ad Beneficarii & ipsius familie sustentationem, scientiæ & literaturæ, nobilitatis aut dignitatis, Beneficarius, aut loci Beneficii, ratione habitæ, necessarii judicantur. Major enim quantitas est necessaria in Civitate, quam in Villa, in loco, ubi est annonæ inopia, quam ubi est copia; in Prælato, quam in Sacerdote Simpliciter, quia cum omnium non sit par conditio, æquum non est, ut eadem pars assignetur omnibus. *Molin. de just. & jure. tract. 2. disp. 145. Gonza.*

Corvinus
De Personis
et Benefic. Eccle.

G IV

32

lez. ad reg. 8. Cancell. Gloss. 15. num. 39. Molfes. in Sum. Theol. Moral. tract. 6. cap. 9. num. 42. Filliuc. tract. 41. cap. 7. quest. 4. num. 19. Garcias. d. tract. de benefic. part. 11. cap. 5. num. 320.

Ceteri fructus & proventus judicantur *superflui*. Barboza d. loco, 8 num. 20.

Necessarios ad congruam sustentationem, pro libitu Beneficiarii, 9 perinde ut bona patrimonialia, dispensare possunt. Quamobrem, in casibus, in quibus non tenentur patrimonialia expendere in opera pia, ita nec tenentur erogare hos fructus. Covarruv. in d. c. cum in officiis. num. 2. Navar. d. tract. de redditib. qu. 1. monitu. 26. Sanch. in precepta Decalogi. tom. 2. lib. 6. cap. 6. num. 14. Valer. de different. inter utrumq. fo. num. verb. muneris differ. 1. num. 14.

Superfluos autem erogare tenentur in pauperes, aliosque usus pi- 10 os; nulli tamen loco sunt alligati; Navar. d. tract. qu. 1. monitu. 27. Molin. de Just. & jure. tract. 2. disp. 146. Azor. Inst. Moral. part. 2. lib. 7. cap. 10. qu. 2. Sin expendant in opera profana; verbi gratia ad ditandos amicos vel consanguineos; peccant graviter Concil. Trident. sess. 25. de reformat. cap. 1. Navar. d. tract. qu. 3. monitu. 4. Monet. de distribut. quotid. part. 3. quest. 1. num. 15. Valer. d. tract. verb. donatio. differ. 7.

Pauperum nomine hic veniunt etiam illi qui ex suo patrimonio 11 commodè & honestè, juxta status sui conditionem, vitam traducere non possunt. Reginald. in fori penitent. praxi. lib. 30. tract. 3. num. 101. Navar. Azor. Molin. d. locis. Jacob. de Grassis. in aureis decis. part. 1. lib. 2. cap. 100. num. 4. & 28.

Ex quibus inferitur Beneficiarios & Clericos turpiter & in profanos 12 & vanos usus Beneficiorum fructus, & bona, Ecclesie intuitu quaesita, expendentes, licet graviter peccent; non tamen teneri ad restitutionem secund. ut dictum, D. Thomam. Præpos. & alios; quos refert & sequitur Covarruv. in d. c. cum in officiis. num. 3. vers. quartum. Jacob. de Grassis in aureis decis. p. 1. lib. 2. cap. 200. num. 17. Sotus lib. 10. de just. & jure. qu. 4. art. 3. Rebello de obligat. Just. part. 2. lib. 12. qu. 1. num. 10. Sarmient. d. tract. de redditib. Eccles. part. 2. cap. 1. Quia sunt Domini. Quibus licet de rebus suis pro libitu disponere: arg. l. sed et si. 28. §. con- sultit. ff. de petit. hered. l. in remandata. Cod. mandati. Quamvis illi, qui

Clericos tantum usufructarios ponunt, non fructuarios, contrarium afferant, & putent eos lethaliter peccare & ad restitutionem teneri. *ut Abb. Felin. Burg. in c. 1. num. 28. de empt. Navar. in man. cap. 17. num. 94. in Apologia de rebus. qu. 2. monitu. 7. Valer. de differ. int. utrumq. for. verb. beneficium differ. 4. prope fin. & verb. testamentum. diff. 11. Cypri. lib. 1. var. dubit. juris. cap. 20.* Quos non juvant canones, qui Clericos tantum faciunt dispensatores, quos malè dispensantes, certum est restitutioni esse obnoxios. Quia loquuntur de tempore, quo necdum erant bona divisa: *Barbos. d. loco, num. 24.* Vel sunt accipiendi de dispensationibus non ex lege justitiæ, sed charitatis, ut peccato involvantur malè administrantes, non etiam restitutioni obstringantur. *Zaf. d. loc. num. 4. vers. non obstat.* Nec eos juvat, quod videantur Clericos in redditibus, quos turpiter expendunt; cum bona Ecclesiæ censentur a fidelibus oblata, ut expendantur in pauperes: Et certum sit omnibus ad restitutionem teneri. *can. si res aliena. 14. qu. 6. c. peccatum de reg. in 6.* Quia non constat clarè bona fidelium ab initio fuisse donata expressè, cum onere erogandi in pauperes: Habuerint sanè eam spem & intentionem: Sed hæc in mente retenta nihil operatur; cum aliàs expressè adduxisset Legem justitiæ. *Zaf. d. loco.* Imò et si fuisset expressa, cum unicuique sua sit portio, sicut neque pauperes erogando in alios alii tenerentur ex eo, quia effecti sunt Domini portionis suæ, ita nec Clerici. *Barbos. d. loco, num. 25. vid. Azor. d. cap. 8. qu. 2. Molinam d. tract. disput. 144. Less. d. loco, num. 44. & seqq.*

13 Possunt etiam Clerici, patrimonium sufficiens habentes, retentore illo, licite uti beneficii fructibus: Quia operarius est dignus mercede sua: & nemo militat propriis stipendiis: *can. charitatem. in fin. 12. qu. 2.* bovitrituranti non est obligandum os: alteri inserviens decovivere debet: *Innoc. & Abb. in c. Episcopus. de prabend. Corvini. in d. c. num. 2. & 3. de testam. Zaf. d. loc. num. 7.* nemo cogitur de proprio facere beneficium: *can. precario. 12. qu. 2.* & conservare redditus Ecclesiasticos, qui sunt Clericis veluti merces laboris deputati. *can. pen. 16. stipendia sanctis laboribus debita. 1. qu. 2. c. cum secundum. de prabend.* unde servant æquitatem ministrando, & sustentationem recipiendo. Nam quod possint aliunde habere, est per accidens. *Corvini. in d. c. 1. num. 2.*

Corvinus
De Personis
et Benefic. Eccle.

G IV.
32

num. 2. *Navar. de redditib. qu. 1. num. 78. Sarmient. de redditib. part. 1. cap. 11. num. 18. de Graffis. decis. aur. part. 1. lib. 2. cap. 100. num. 23. Menoch. de arbit. casu 145. num. 5. aliq. apud Cened. ad Decretal. collect. 33. num. 4. Nec, ut volunt, Decius in c. Episcopus. num. 6. de prebend. Sylvester in Summa. verb. Simonia. qu. 6. & alii. adversantur can. pastor. can. clericos. can. si quis. 1. qu. 2. can. 25. illi autem. can. ult. 12. qu. 1. cum potius consilium contineant, quam præceptum: *Suar. de Relig. tom. 3. tract. 3. lib. 4. de Simonia. cap. 46. num. 7. Vel referendi ad pristinum usum Ecclesiæ, quo distributio fiebat inter Clericos & Indigentes, causa alimentorum: can. certè. 12. qu. 1. Sarmient. d. part. 1. cap. 5. num. 17. Covarr. in d. c. 1. num. 2. vel denique accipiendi de maxima pauperum egestate: tunc erunt bona sua reservans, & Ecclesiastica in suos usus expendens, pauperibus non subveniens, non est extra peccatum. *Boet. Epoad. d. c. 1. num. 62. de testam. Azor. d. cap. 9. qu. 13. Zesf. d. loco, num. 7.***

Unde & Beneficiarius, ex patrimonii redditibus vivens, vel bona patrimonii inutilitatem Ecclesiæ, aut beneficii, aut alia opera pia, instituens, tantundem ex beneficii fructibus capere, & ut voluerit, inferre potest. Quia hoc nihil aliud est quam compensare, quod jure nature est licitum: *Sylv. in sum. verb. Clericus. 4. questio. 14. Less. d. c. 4. num. 38. Navar. de redditib. qu. 3. monitu. 4. num. 3. Reginald. in d. praxi fori penit. lib. 30. tract. 3. num. 99. vers. sextum. Barbof. d. loc. num. 28.*

Debet Beneficiarius superflua expendere in pios usus: ut in usum fabricæ domus religiosæ, Ecclesiæ, hospitalitatis, & similia: Licet jam sint reliquis ejus bonis incorporata: Quia eo non fit dominus absolutus: *Navar. de spoliis Cleric. §. 2. num. 1. & seq. & de redditib. Eccles. qu. 1. mon. 26. num. 2. & mon. 30. num. 1. Scip. de Rubeis in Aphorism. Episcop. verb. fructus. num. 7. Barbof. d. loc. num. 29. & 30. Licet parcius vivendo, ea corraserit. Cum non sint alterius conditionis, atque ea, quæ honestæ sustentationi supersunt. Nec enim sordidus animus sibi subtrahens, debet melioris esse conditionis, quam liberalis pro dignitate se suosque exhibens. *Abb. in repet. c. cum esset. 10. num. 27. de testam. Sarmient. d. tract. part. 2. cap. 8. num. 16. & part. 3. cap. 5. Zesf. d. loc. num. 5.**

Diff.

Diff. Navar. de redditib. qu. 1. num. 59. & 82. Azor. d. part. 2. lib. 7. cap. 9. qu. 5. Covarr. ad d. c. cum in officiis. num. 9. Barbof. d. loc. num. 29.

16 Ab ista obligatione elargiendi in pios usus libera non sunt Ecclesiastica pensionis superflua: ut volunt *Gigas de pension. quest. 52. ubi alios citat. Covarr. all. d. c. cum in officiis. num. 19.* cum nomine beneficii dentur pensiones, & ex ejus fructibus veniant praestanda, ut non possint non sapere naturam beneficiorum. *Navarr. d. tract. qu. 1. monita 12. num. 2. & 3. & de spoliis. §. 8. num. 8. per Extrav. Pii V. de spoliis Cleric. Gare. de benef. part. 1. cap. 5. num. 161.* Non facit, quod dentur locum almentorum; nam ea causa non liberat ab obligatione elargiendi quod superest in pauperes, secundum jam dicta. *Navar. d. loc. de redditib. num. 7. Sarmient. d. cap. 5. num. 7. Azor. d. part. 2. lib. 7. cap. 9. qu. 12. & lib. 8. cap. 12. quest. 4.*

17 Bona aliunde quam ex Ecclesiae redditibus quaesita, inritum scilicet personae; sunt ab ista obligatione, quae major est in Clericis, quam in Laicis, libera. *can. fixum. 12. qu. 5. & per tot. Zes. d. loco, num. 6. in fin. Navarr. de spoliis Cleric. §. 1. num. 2. in fin. & de redditibus. qu. 1. num. 13. de Graffis. d. loco, num. 29. Barbof. d. loco, num. 32.*

18 Possunt Beneficiati, ex beneficii fructibus; filios, etiam spurios, *Palac. in repet. c. per vestras. de donat. inter vir. & uxor. §. 23. num. 13. Barbof. in l. 1. part. 4. num. 133. ff. solut. matrim. Navar. d. tr. de spoliis Cleric. §. 19. num. 10. cum seqq. Molina d. just. & jure. tract. 2. disp. 146. Azor. d. Inst. Moral. part. 2. lib. 7. cap. 10. qu. 10. fratres, sorores, consanguineos, inopes, alere: Corduba de Lara in l. si quis a liberis. §. 5. idem rescripsit. num. 95. & seq. ff. de agnos. vel alend. liber. Surd. de alim. tit. 1. qu. 25. num. 18. & 28. Garcias de expens. & molior. cap. 3. num. 32. Navar. in Apolog. de redditib. qu. 2. monitu. 26. num. 2. de Graffis d. loco, num. 27. filiae spuriae, & sorori inopi moderatam dotem committuere. *Anton. in c. 3. de arbitr. Palat. d. loco, num. 12. Sylvest. in Sum. verb. Clerici. 4. qu. 15. Reginal. in d. praxi. lib. 30. tract. 3. num. 101. & seqq. Molina de just. d. tract. 2. d. disp. in 6.**

19 Beneficiarius empta ex fructibus & redditibus Ecclesiae non potest alteri donare; *can. fixum. 12. qu. 4. c. res in Episcopatu. 12. qu. 2. Sarmient. d. tract. part. 3. cap. 2. num. 1. cum seqq. Vasq. de redditib. Eccles. cap. 1. §. 3. dicitur*

Corvinus
De Personis
et Benefic. Eccle.

G IV

32

§. 3. dub. 1. per tot. quia sunt, ipso facto; Sarmient. d. loco. Ecclesie: can. placuit. 12. qu. 3. can. Sacerdotes. can. Presbyter. can. quicumq. 12. qu. 4. Azor. d. loc. Covar. ad d. c. 1. num. 4. Rodoan. de spoliis. qu. 3. num. 27. etiamsi non Ecclesie, sed Beneficiati nomine sint comparata. Covar. d. loc. Zaf. d. loco, num. 8.

Nec possunt Clerici de bonis intuitu Ecclesie acquisitis, licet, ut 20 supra dictum, eorum sint Domini: c. un. de Cleric. non resid. in 6. Concil. Trident. sess. 22. de reform. cap. 3. & sess. 24. de reform. cap. 12. hoc jure Pontificio, nequidem ad piam causam, testari. c. 1. & 2. c. cum in officiis. c. quia nos. 9. c. relatum. 12. de testam. can. Episcopi. 12. qu. 1. Adeo ut ne Pontifex quidem de redditibus sui Pontificatus testari consueverit. Piasec. 2. part. prax. Episcop. cap. 5. art. 4. num. 49. post Navarr. d. qu. 1. num. 27. & 73. Ratio est: Quia jus Pontificium voluit bona ejusmodi post mortem beneficiati redire ad Ecclesiam. d. c. 1. in fin. & c. cum in officiis. in fin. Idque ut averteret Ecclesiasticos ab accumulandis opibus, incitaretque ad res in vita liberaliter in usus pios expendendas. Etideo Clericis donationem talium bonorum inter vivos ad pios usus permittit: can. quod autem. 20. qu. 7. non autem testamenti factionem vel quasi, id est, mortis causa, donationem. Nisi facultatem de iis testandi à Summo Pontifice obtinuerint.

Qui eam concedere potest, & de facto saepe concedit. Piasec. d. 21 loco, in fin. Vallens. in parat. Decret. ad tit. de testam. §. 6. num. 3. Cum quod Ipsi bonorum Ecclesiasticorum administratio sit commissa; tum præcipue, quod hæc prohibitio testandi sit juris humani, supra quod cum sit Pontifex, ejus relaxandi habet potestatem. Covarruv. in d. c. cum in officiis. 7. num. 20. Azor. d. loco, cap. 9. qu. 2. Wames. consil. 372. num. 1. de pecul. Cleric.

Ejusmodi licentia hodie opus non est, quandoquidem generali 22 consuetudine testamenti factio Clericis sit permittita; licet non passim omnibus Prælati ea competat. ut post alios tradit Covarruv. d. c. cum in officiis. 7. num. 23. Zaf. in Com. decret. tit. de testam. num. 6.

Quæ consuetudo justa est & valida; Quia, prohibitio, ne Clerici 23 de talibus bonis testentur, non est juris divini, naturalis aut Gentium; sed merè positivi, ut proinde contrario jure positivo; nempe consuetudine

[Zz]

dinc

dine contraria tolli possit. *Zaf. d. loco, num. 7. Vallens. d. loc. num. 5. de & Barbof. d. loco, num. 67.*

Nec dici potest talem testandi consuetudinem, in profanos usus, tacite improbari *in d. c. relatum*: quia eadem alibi, saltem ex parte, videtur probari. *c. suscepti. de elect. in 6. vide Covarruv. ad d. c. cum officis. 7. Less. 2. de Just. & jure. cap. 19. dubitat. 4. à num. 42.*

Planè licet *in c. 1. de testam.* prohibeatur Episcopo testari de re intuitu Ecclesiæ quæ sitis; & Paulus III. Prælatos adeo fecerit inhabiles, ut ne locis quidem piis, ultra partem decimam quocunque titulo testari qui velit, omnesque testandi contrarias concessionem eo redueat; *transfert Petr. Matth. in VII. Decretal. lib. 2. tit. 14. cap. 1.* tamen & S. Willebrordum, à quo initia nostræ fidei Belgium suscepit, testamentum sine ullius Pontificiæ facultatis mentione facta condidisse, & se nullius Episcopi testamentum eo nomine, quod non habuerit facultatem testari à Summo Pontifice in Belgio irritatum scire testatur Zypaus *in d. Jur. Pontif. novi. tit. de test. num. 7. Vallens. d. loco, num. 9. vers. plene.*

24 Clericis & Beneficiatis testandi licentia non est denegata super bonis quæ ante clericatum habuerunt; *d. c. 1. de testam.* & quæ post eum adquisiverunt ex successione amicorum, aut sua industria, cum ratione ordinis: quæ licet ratione Ecclesiæ acquirantur, non tamen immediate ex ejus bonis proveniunt, ut nulla Ecclesiæ fiat injuria, relinquendo ea aliis. *can. Episcopi. cum seqq. 12. qu. 1. can. de laici. vers. Episcoporum. 12. qu. 2. can. 1. cum seqq. 12. qu. 3. can. 1. & 2. 12. qu. 4. cap. 1. c. quitanos. c. relatum. il. 2. vers. ceterum. c. requisivisti. de testam. Covarruv. in d. c. 1. num. 13. & II. Navar. d. tract. de redditib. qu. 3. Clarus §. de testamentum. qu. 27. Jacob de Grassis in aur. decis. part. 1. lib. 2. cap. 100. num. 29. vers. rursus.*

25 Beneficiatis & Clericis si ab intestato decedant, succedunt in bonis patrimonialibus & proprio labore & industria quæ sitis, primò liberi si quos habeant ex legitimo matrimonio, ut si ante susceptos sacros ordines fuerint conjugati: His deficientibus, secundo ordine parentes una cum fratribus & sororibus germanis. Deficientibus parentibus collaterales secundum gradus prærogativam, usque ad gradum decimum: Et his usque ad illum gradum deficientibus, Ecclesiæ, vel alia

Corvinus
De Personis
et Benefic. Eccle.

G IV.

32

re, cui servierunt. *can. fin. 12. qu. 5. can. Episcopi. 12. qu. 2. can. sint manifesta. can. fixum. 12. qu. 3. c. requisisti. c. relatum. il. 7. de testam. c. 1. de success. ab intest. Purpur. cons. 758. col. 2. Bellet. disquisi. Clerical. part. 1. tit. de bonis Cleric. §. 14. num. 3.*

In bonis autem intuitu Ecclesiæ quæstis succedit Ecclesiæ cui servierunt; id est, cujus est beneficium quod morientes obtinebant: *can. illud cum similib. 12. qu. 2. c. fin. de pecul. Cleric.* Si in pluribus Ecclesiis habuerint beneficia, pro rata singulæ admittuntur: *c. relatum. §. fin. de testam.* Quod si beneficium erat in altari tantummodo, vel Capella Ecclesiæ, non Ecclesiæ, sed Capellæ, sive Capellanus successor, succedit: *d. can. fin. 12. qu. 5. Barbof. d. loc. num. 59.*

Sed dum dicimus Ecclesiam succedere; distinguendum: Aut Ecclesiæ illa est Collegiata, seu Conventualis, & eo casu Collegium ipsum, vel Conventus, aut Congregatio, non autem Episcopus, vel Successor in beneficia, succedit: *can. illud. 22. qu. 2. d. c. relatum. ill. 2. vers. nomine.* Aut Ecclesiæ est simplex; & tunc successor in beneficio illius Ecclesiæ, vel Capellæ succedet pro Ecclesiæ vel Capellæ. In bonis vero eorum qui beneficium absque alicujus Ecclesiæ aut Capellæ administratione obtinebant, succedit Collegium vel Conventus, aut Congregatio ad quam illi pertinebant; vel ea deficiente Episcopus ex loci consuetudine. *d. c. requisisti. Hostiens. in sum. de success. ab intest. §. qualiter Ecclesiæ. Barbof. d. loco, num. 60.*

Quod si appareat demortuos & suis laboribus industriaque quæsi-
viffe, & ex patrimoniis habuisse bona aliqua, tum ea debent dividi in partes quatuor; quarum unam Episcopus, alteram Ecclesiæ, tertiam pauperes, quartam consanguinei capient: *c. 2. de success. ab int. vel circa hæc loci cujusque consuetudo attendenda. Piafec. d. p. 2. cap. 5. art. 4. num. 41.*

Plerisque hodie locis Clericis ab intestato decedentibus succedunt
consanguinei hæredes, prout in tota Gallia obtinere, nisi sint bona comparata sub nomine, & ad opus Ecclesiæ, testatur Zypæus. *d. loco. detestam. num. 1.* ubique subjungit, in Belgio Clericis intestate defunctis, quoad bona mobilia succedere Capitula aut Episcopos; *Vallens. in part. Decret. tit. de success. ab intest. num. 7.*

29 Quomodo autem fructus beneficii Ecclesiastici inter haeredem Beneficiarii defuncti & successorem in beneficio sint dividendi, controversum est inter Doctores: Quidam censent esse dividendos pro parte anni: arg. l. divorzio. ff. soluto matrim. nam cum beneficium detur propter officium & servitium Ecclesiae, c. cum secundum. de praebend. c. in de rescript. in 6. sicut dos propter matrimonii onera l. prooneribus. Cod. de jure dot. inducenda videtur d. l. divorzio. dispositio. ut plac. Coram. lib. 1. variar. 15. num. 12. cum seqq. Sarmient. d. tract. lib. 4. cap. 6. num. 13. D'Escobar. de ratiocin. tom. 2. comput. 20. num. 23. Gutier. Canon. quast. lib. 1. qu. 33. Zerola in praxi Episc. p. 1. verb. beneficium. §. 6. et part. 2. verb. renuntiatio. §. 2. Garc. de benefic. part. 2. cap. 1. num. 97. Alii fructus separatos à solo spectare ad successorem, non praedecessoris haeredes: Calderin. consil. 2. num. 2. & vers. tertius casus. tit. de pecul. Cleric. Surdus cons. 333. num. 6. vers. contrarium tamen. cum seqq. Pader de benefic. int. utrumq. forum. verb. beneficium. diff. 2. Alii, & magis communiter; fructus ante obitum ejus qui beneficium habebat collectos, transire ad ejus haeredem; pendentes verò ad Ecclesiam, vel successorem in beneficio: Quia Clerici in vita usufructuariis aequiparantur, qui faciunt suos fructus collectos & à solo separatos, eosque transmittunt ad haeredes. Gloss. verb. primi anni. in c. si propter. ubi Damin. num. 7. Franch. num. 5. de rescript. in 6. Gloss. verb. reservari. in c. praesertim. ad Prob. ad Monach. num. 1. de offic. Ordin. in 6. Hostiens. in c. fin. num. 1. et ibi Zabarel. Imol. & Barbat. de pecul. Clericor. aliq. relati per Barbo. d. 50. num. 77.

30 Julius III. bulla sua incip. Motu proprio. publicata Anno 1510. disposuit, fructus, non spectantes ad Cameram tanquam spolia, spectare ad successores, modo non fuerint realiter percepti, & propriis bonis incorporati. Sed ea ubique non est usu recepta. Barbof. d. loc. num. 79. cum seqq.

Corvinus
De Personis
et Benefic. Eccles.

G. IV.

32